

A Pécsi Ítéltábla az Ütő-Siklói Ügyvédi Iroda által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) I.r., **II.rendű felperes neve** (címe) II.r. és **III.rendű felperes neve** (címe) III.r. felpereseknek - a Nagy és Kiss Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében aTörvényszék 2018. június 27. napján kelt .../18. számú ítélete ellen a felperesek által 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy a felperesek az ítéletben őket terhelő perköltséget 15 napon belül kötelesek az alperesnek megfizetni.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak - az illetékes adóhatóság külön felhívására, a felhívásban közölt módon és számlára - 48.000 (negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperesek, mint adósok és az alperes, mint hitelező 2009. január 23. napján ... szerződésszám alatt lakossági jelzálog kölcsönszerződést kötöttek, melynek célja az adósoknak a szerződés III/2. pontjában felsorolt korábbi kölcsöntartozásai kiváltása volt. A kölcsön összege 55.305,-CHF volt, a kölcsönt a bank forint összegben folyósította. A felperesek a kölcsönszerződés 1. pontjában kijelentették, hogy a folyósított összeg közjegyzői tanúsításának alapján elfogadják, nem vitatják a bank nyilvántartását.

A kölcsönszerződés III/5. pontja egyebek mellett az alábbi rendelkezést tartalmazza: „A szerződő felek megállapodnak abban, hogy jelen Szerződés szerinti kölcsön folyósításának időpontja, valamint az Adós fennálló tartozása tekintetében a Hitelező e célra szolgáló nyilvántartásait és az e nyilvántartásokkal összhangban lévő nyilatkozatait kell mértékadónak és hitelesnek tekinteni, a szerződő felek a kölcsön folyósítása időpontjának és a kölcsönszerződés alapján, az Adós terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozása mértékének megállapítása tekintetében alávetik magukat a Hitelező e célra szolgáló nyilvántartásai tartalmának. Adós/Zálogkötelezett hozzájárul ahhoz, hogy a jelen okirat alapján az Adós mindenkori fennálló kölcsön- és járuléktartozását, esetleges végrehajtási eljárás indítása esetén is, a Hitelező megbízására az előbbiek szerint közjegyző tanúsítsa.”

Az I. rendű felperes, mint zálogkötelezett, ugyanezen a napon a kölcsönszerződés 1. számú mellékleteként jelzálogszerződés ingatlant terhelő zálogjog alapításához megnevezéssel jelzálogszerződést kötött az alperessel, majd a felperesek a kölcsönszerződés és a jelzálogszerződés alapján 2009. január 26. napján közokiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek az azokból eredő kötelezettségeik teljesítésére.

A perbeli jelzálog- és kölcsönszerződésből eredő követeléseket az alperes a (....) gazdálkodó szervezetre engedményezte, mely engedményes ellen a felperesek a Járásbíróság előtt szám alatt végrehajtás megszüntetése iránti pert kezdeményeztek. A.....Járásbíróság a végrehajtási záradékkal elrendelt végrehajtások tárgyában folyamatban lévő megszüntetési pert a 2018. május 9. napján meghozott végzésével jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

A felperesek a keresetükben a kölcsönszerződés idézett szerződési feltétele érvénytelenségének megállapítását kérték. Keresetüket a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 209/A.§ (2) bekezdésére, valamint a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (továbbiakban: R.) 1.§ (1) bekezdésének a), b) és j) pontjára alapították. Álláspontjuk szerint a kifogásolt szerződési kikötésben a felperesek előre elismerték, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozásuk azzal az összeggel azonos, amit az alperes saját nyilvántartása alapján tartozásként megállapít. Ez a nyilatkozat olyan, az 1959. évi Ptk. 242.§-a szerinti tartozáselismerés, melyet a felperesek a szerződés megkötésekor, a kölcsön folyósítását megelőzően tettek meg, amikor tartozásuk az alperessel szemben még egyáltalán nem állhatott fenn. A tartozáselismerés szabályai alapján a szerződési feltétel a bizonyítási terhet kétséget kizáróan a felperesekre hárította, akik a végrehajtási záradékkal indult végrehajtási eljárásban érdemben nem, csupán az általuk kezdeményezett végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben bizonyíthatják, hogy a végrehajtandó követelés megszűnt vagy érvényesen nem jött létre. Ezen túl a kikötés az alperest jogosítja fel a szerződés alapján fennálló felperesi tartozás összegének meghatározására, tehát a teljesítés szerződésszerű voltának megállapítására.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában mindenekelőtt megállapította, hogy a felek szerződése az 1959. évi Ptk. 685. § e) pontja szerinti fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül, melyre alkalmazandók a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet rendelkezései. A támadott kikötés kapcsán rögzítette, hogy az 1959. évi Ptk. 209. § (1) és (2) bekezdése és az R. 1.§ (1) bekezdés b) pontjának helyes értelmezése alapján az akkor minősül tisztességtelennek, ha a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel egyoldalúan arra, hogy megállapítsa a saját teljesítése szerződésnek megfelelőségét. Mivel ilyet a hivatkozott szerződéses rendelkezés nem tartalmaz, ekként ezen okból nem tisztességtelen. Nem találta az elsőfokú bíróság a kikötést tisztességtelennek arra figyelemmel sem, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésnek megfelelőségét az alperes lenne jogosult egyoldalúan megállapítani.

A Kúria 1/2018. számú gazdasági elvi határozatában foglaltak alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ennek hiányában pedig a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára nem változtatja meg. Utalt a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht) szerződéskötés időpontjában hatályos 21.§ (1) és (2) bekezdésében, valamint a jelenleg hatályos

23/C.§ (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, továbbá a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: közjegyzői törvény) 111.§-ában foglaltakra és megállapította, hogy a közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem állapodott meg. A végrehajtási záradék kibocsátásának törvényi feltételei körében és ennek kapcsán az adós szerződésszegése vonatkozásában hivatkozott arra, hogy az a kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, a végrehajtás elrendeléséhez elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset teljesítését, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérték. Álláspontjuk szerint a törvényszék helytelenül foglalt állást a szerződéses kikötés tisztességtelensége és e körben a szerződés érvénytelensége körében, mert az R. 1.§ (1) bekezdésében szabályozott fogyasztói szerződésben tisztességtelenné minősülő szerződési feltételeket a Korm. rendelet kogens rendelkezése sorolja fel, ekként azok minden esetben tisztességtelenné minősülnek. Hivatkoztak a ... Ítélet tábla BDT2018.3813. számú döntésére és e körben arra, hogy a Kúria 1/2018. számú elvi határozata egyedi döntésként értelmezhető csupán, annak nincs a bíróságokra kötelezően alkalmazandó hatálya. Fellebbezésükben megismételték azokat az érveket, melyek szerint tisztességtelen kikötés, hogy a fogyasztó tartozása mértékét, szerződésszerű teljesítését minden körülmények között az alperes jogosult meghatározni, valamint hogy a feltétel folytán a bizonyítási teher szabályai a felperesek hátrányára változtak meg. Álláspontjuk alátámasztására hivatkoztak több, a perbelivel megegyező, vagy ahhoz hasonló kikötés tisztességtelenségét megállapító egyedi döntésre is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem megalapozott.

A felperesek a fellebbezési eljárásban is kérték a per tárgyalásának felfüggesztését az 1952. évi Pp.152.§ (2) bekezdésére tekintettel az Európai Unió Bírósága előtt C-34/18. szám alatt megindított előzetes döntéshozatali eljárás érdemi elbírálásáig. A másodfokú bíróság a tárgyalás felfüggesztését nem látta szükségesnek.

Az előzetes döntéshozatali eljárás és a jelen eljárás összefüggése csak akkor állapítható meg, ha az előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált kérdés a kereset tárgya volt, és a fellebbezés folytán tárgya a másodfokú eljárásnak is. Ezért a másodfokú bíróság azt tekintette át, hogy a keresetben és a fellebbezésben előadottak összefüggenek-e az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatal tárgyában folyamatban lévő üggyel, és annak alapján az ügy érdemi elbírálásának előkérdése-e az előzetes döntéshozatali eljárásban hozható határozat.

A ... Ítélet tábla a megjelölt eljárásban az alábbi kérdéseket terjesztette elő az Európai Unió Bírósága elé.

1. A [a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK] irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy az általánosan és minden további vizsgálódást szükségtelenné tevő módon, közrendi szabály rangjával bíró uniós normaként tiltja általános vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételként a bizonyítási kötelezettséget a fogyasztónak minősülő adósra átfordító célú, vagy ilyen hatású szerződéses rendelkezés hitelező általi kikötését? [A melléklet 1. pont q) alpontja azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek kizárják vagy gátolják a fogyasztó jogainak érvényesítését peres eljárás kezdeményezése vonatkozásában, vagy más jogorvoslati lehetőség igénybe vételében, különösen

arra kötelezve a fogyasztót, hogy csak jogszabályi rendelkezések által nem kötött döntőbíráshoz fordulhat, jogtalanul korlátozva a rendelkezésére álló bizonyítékokat, vagy olyan bizonyítási terhet róva a fogyasztóra, amelyet az alkalmazandó jog értelmében rendesen a másik szerződő félnek kellene viselnie.]

2. Amennyiben az irányelv melléklete 1. pontjának q) alpontja alapján a szerződési feltétel célját és hatását is értékelni kell, megállapítható-e az olyan szerződési feltétel fogyasztói jogokat akadályozó hatása, amelyre figyelemmel a fogyasztónak minősülő adós alappal feltételezi, hogy a szerződést a maga egészében valamennyi feltételre kiterjedően a hitelező által követelt módon és mértékben teljesítenie kell abban az esetben is, ha meggyőződése szerint a hitelező által kért szolgáltatással részben vagy egészben nem tartozik, illetve amelynek az a hatása, hogy a fogyasztót korlátozza vagy elzárja a méltányos tárgyaláson alapuló vitarendezési módtól, mert a hitelezőnek elegendő erre a szerződési feltételre hivatkoznia ahhoz, hogy a jogvitát lezártnak tekintse?

3. Amennyiben az irányelv mellékletében felsorolt tartalmú szerződési feltételek tisztességtelenségéről is az irányelv 3. cikk (1) bekezdésében írt szempontok [a feltétel a jóhiszeműség követelményével ellentétben a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben jelentős egyenlőtlenség előidézett-e a fogyasztó kárára] szerint kell dönten, ebben az esetben megfelel-e az irányelv 5. cikkében foglalt világos és érthető megfogalmazás elvének a szerződés teljesítésével, a hitelezővel szembeni peres és peren kívüli viták rendezésével, illetőleg az igényérvényesítéssel kapcsolatos fogyasztói döntéseket befolyásoló olyan feltétel, amely nyelvtanilag ugyan világos, de joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg, amelyben egységes bírói gyakorlat a szerződéskötés időpontjában nem volt és az azt követő években sem alakult ki?

4. Úgy kell-e értelmezni az irányelv mellékletének 1.m) pontját [megadják a jogot az eladó vagy szolgáltató számára annak megállapítására, hogy az áruk vagy szolgáltatások megfelelnek-e a szerződésnek, illetve megadják azt a kizárólagos jogot, hogy a szerződés bármely feltételét az eladó vagy szolgáltató értelmezze], hogy az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel abban az esetben is lehet tisztességtelen, ha az a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel egyoldalúan a fogyasztó teljesítése szerződésszerűségének megítélésére, és ezt a fogyasztó még a szerződő felek bármelyikének teljesítése előtt magára nézve kötelezőnek elismeri.

A fenti kérdésekből következik, hogy az Európai Unió Bíróságának döntése kizárólag azokban az ügyekben lehet irányadó, melyben a bizonyítási kötelezettséget a fogyasztónak minősülő adósra átfordító célú vagy ilyen hatású szerződéses rendelkezés merül fel; melyben az adós alappal feltételezi, hogy a szerződést a hitelező által követelt módon és mértékben teljesítenie kell abban az esetben is, ha meggyőződése szerint a kért szolgáltatással részben vagy egészben nem tartozik; amelynek olyan feltétel a tárgya, amely nyelvtanilag ugyan világos, de joghatása csak a nemzeti jogszabályok értelmezésével állapítható meg; illetve mely feltétel a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel egyoldalúan a fogyasztó teljesítése szerződésszerűségének megítélésére.

A fenti körülmények jelentik ugyanis azt a kiindulási alapot, melyek fennállására figyelemmel az indítványozó által feltett értelmezési kérdések tisztázásra várnak.

A jelen perben azonban az előzetes döntéshozatali eljárást megalapozó, a kérdések ténybeli alapjaként szolgáló körülmények nem álltak fenn. A jelen perben azt kellett megállapítani, hogy a bizonyítási kötelezettség nem fordult meg; a perben támadott feltétel a fogyasztó teljesítése szerződésszerűségének megítélésére a másik felet nem jogosította fel; nem merült fel a perben, hogy

a fogyasztónak minősülő adós azt feltételezné, tartozását abban az esetben is teljesítenie kellene, ha a kért szolgáltatással nem tartozik; és a fogyasztónak a méltányos tárgyaláson alapuló vitarendezési módtól történő elzárása sem merült fel.

A perbeli feltétel joghatásának vizsgálatánál a nemzeti jogszabályok értelmezése a jelen perben sem volt elkerülhető, mivel a joghatás fogalmilag a jogszabályokból folyik. A nemzeti jogszabályok értelmezését azonban az Alaptörvény 28. cikkének értelmében az uniós jog primátusának elvét nem sértve nem az Európai Unió Bíróságának, hanem a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük.

A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések mikénti megválaszolása a jelen perre nem hat ki, így a Pp.152.§ (2) bekezdése alapján a felfüggesztésnek sem volt helye.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg, az abból levont jogi következtetésével és a fellebbezéssel támadott érdemi döntésével a másodfokú bíróság maradéktalanul egyetértett.

A felperesek fellebbezésükben felvetették az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének szükségességét is, bár ez irányú kérelmüket nem indokolták. A másodfokú bíróság ezért elsődlegesen azt vizsgálta, történt-e az elsőfokú eljárásban hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés. Az ítéletábra e körben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást, az ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján indok nem volt. A másodfokú bíróság ekként a fellebbezést érdemben bírálta el.

Ai Ítéletábra korábban - együtt a ..., a ... és a ... Ítéletábrával - azt a BDT2017. 3629 és BDT2015. 3420 számú döntésekkel alátámasztott gyakorlatot követte, hogy a per tárgyát képező rendelkezéshez hasonló kikötés a R.1.§ (1) bekezdésének b) és j) pontjai alapján tisztességtelen, ha annak alapján az adós a szerződéskötéskor előre elismeri, hogy a jövőben bármikor fennálló tartozása a kölcsönadó saját üzleti könyvei, illetve nyilvántartása alapján a közjegyző által kiállított közjegyzői tanúsítványban megállapított összeggel azonos.

Ez a gyakorlat - ami a BDT2018. 3813. számú döntésből is kitűnik - azonban a továbbiakban nem tartható fenn, a Kúria ugyanis több döntésében, köztük a Ítéletábra jogerős határozata tárgyában hozott .../4. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy a per tárgyát képező kikötés akkor sem tisztességtelen, ha tartalmazza a fogyasztónak a hitelező könyvei alapján készített kimutatás feltétel nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozatát.

Ahogy arra az elsőfokú bíróság is utalt, a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 198/1996. (XII. 22.) Korm. rendelet, majd a 2001. január 1-jén az e rendelet helyébe lépett azonos című 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet előírásai értelmében az alperesnek az ügyfeleivel, köztük a felperesekkel szemben fennálló követeléséről folyamatos nyilvántartást kellett vezetnie. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: régi Hpt.) 206.§ (1) bekezdése előírta, hogy a hitelező a folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek. A kimutatást a régi Hpt. 206.§ (2) bekezdése értelmében - az üzletszabályzat vagy szerződés eltérő rendelkezése hiányában - elfogadottnak kellett tekinteni, ha az ügyfél a kézbesítéstől számított hatvan napon belül írásban nem emelt kifogást. (1/2018. számú gazdasági elvi határozat).

A Kúria fenti elvi határozatának iránymutatása szerint - amely a felperesek fellebbezési érvelésével szemben olyan, a jogalkalmazás egységesítését szolgáló döntés, amelyet a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 31. § (2) bekezdése alapján a Kúria ítélkező tanácsa valamely, a társasalom széles körét érintő vagy a közérdek szempontjából kiemelkedő jelentőségű ügyben elvi kérdésekre is kiterjedően hoz meg és amely ekként iránymutató az alsóbb szintű bíróságok számára - döntő jelentősége annak van a feltétel tisztességtelenségének vizsgálata szempontjából, hogy az annak ellenére, hogy a felperesek a fennálló tartozásuk tekintetében a banknál vezetett számláik és a bank vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői okiratba foglalt közjegyzői tanúsítványt elfogadják a kölcsön- és járuléktartozás tanúsításaként, nem tekinthető az 1959. évi Ptk. 242.§-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ennek oka az, hogy e rendelkezés nem felel meg az EBH2000. 309 szám alatt közzétett elvi határozatba foglalt követelményeknek, ugyanis nem egy fennálló, összecszerűen meghatározott követelésre vonatkozik. Ezért a kifogásolt kikötés esetében nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai, az nem fordítja meg a bizonyítási terhet.

Abban az esetben ugyanis, ha az alperes a szerződésből eredő követelését peres úton kívánja érvényesíteni, a perben a Pp.164.§-ának (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósított a felperesek részére, a felperesek mennyit teljesítettek és ennek eredményeként mekkora a fennálló tartozásuk. Az alperes erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját nyilvántartásán alapulnak, vita esetén a perben a nyilvántartás elszámolási elveit, módszereit és adatait be kell mutatnia, számításait le kell vezetnie. Ha a felperesek mindezeket követően is azt állítják, hogy az alperes elszámolása nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkoznak, hogy részükről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhetnek. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását tehát a kölcsönszerződés III/5. pontja nem befolyásolja.

A felperesek fellebbezési érvelésével szemben az ítéletábra - egyezően az elsőfokú bíróság álláspontjával - a bizonyítási teher felperesekre hátrányos megváltozását nem látta megállapíthatónak a végrehajtási záradékkal elrendelt végrehajtás megszüntetése, korlátozása iránti per kapcsán sem. A törvényszék helyesen hívta fel a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21.§-ának (1) bekezdését, illetve a jelenleg hatályos 23/C.§ (1) bekezdését, aminek értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, a teljesítés módját és határidejét és ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21.§ (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C.§ (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa. Ez utóbbi esetben a szerződésszegés ténye, valamint a közölt felmondás jogszerűsége a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH2002. 491, BH1997. 348).

Az elsőfokú bíróság a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111.§ (1) bekezdése alapján helyesen rögzítette, hogy az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem állapodott meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki álláspontját a végrehajtási záradék kiállításával elrendelt végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben a bizonyítási kötelezettség és bizonyítási teher szabályairól, megállapítva, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződés nem biztosít több jogosultságot az alperes részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperesek terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetve terhelnék. A bizonyítási teher ugyanis a Pp. 369.§-a szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is a Pp.164.§-ának (1) bekezdésén alapul, a kölcsönszerződés támadott pontja a felperesek jogi helyzetét nem érinti, semmilyen módon nem teszi hátrányossá. Az a körülmény, hogy a felperesek a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti per megindítására kényszerülnek nem a kölcsönszerződésben megjelölt feltétel folytán, hanem a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó szabályokból ered.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés támadott kikötése nem tisztességtelen a R.1.§ (1) bekezdésének j) pontja alapján.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szerződési feltétel az R.1.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján sem tisztességtelen, mert aszerint fogyasztói szerződésben az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. Ez az értelmezés felel meg 93/13/EGK irányelv 3. cikkének 3. bekezdésében és a mellékletének 1.m. pontjában foglalt fogyasztóvédelmi követelményeknek. A perbeli kikötés azonban az alperest a saját teljesítése szerződésszerűségének megítélésére nem jogosította fel, így az nem tisztességtelen.

A kifogásolt szerződési kikötésnek az 1959. évi Ptk. 207.§ (1) bekezdése szerinti értelmezésével nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, amely az alperest a szerződés bármely feltételének kizárólagos értelmezésére jogosítaná fel, az erre való hivatkozásukat a felperesek a perben valójában nem is fejtették ki, ezért a szerződési kikötés a R.1.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján sem minősülhetett tisztességtelennek.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti hiányzó teljesítési határidő kiegészítésével hagyta helyben.

A felperesek sikertelenül fellebbeztek, ezért az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelesek a perben feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére. Az alperesnek a Pp.75.§ (1) és (2) bekezdése szerinti költsége nem merült fel, erről rendelkezni nem kellett.

écs, 2018. október 31.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Krastenics Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró